

บทบาทของหนังสือพิมพ์ต่อการนำเสนอข่าวการพนันฟุตบอล

The Role of Newspaper in Football Gambling-related Newscasting

ธวัชชัย ดวงไทย*

*Thawatchai Doungthai**

วริษฐา อุเทศนันท์**

*Wharittha Utesnan***

กฤต โศธนายานนท์***

*Krit Tothanayanon****

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาบทบาทของหนังสือพิมพ์ต่อการพนันฟุตบอล 2. เพื่อศึกษาแรงจูงใจของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ต่อการนำเสนอข่าวการพนันฟุตบอล และ 3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่กำหนดบทบาทของหนังสือพิมพ์ต่อการนำเสนอข่าวการพนันฟุตบอล สำหรับระเบียบวิธีวิจัย เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาจากข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์มติชน และหนังสือพิมพ์สยามกีฬาร่วมกับการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์เน้นข่าวเบ้า หนังสือพิมพ์เน้นข่าวหนัก และ

*ศศ.ม. (การสื่อสารศึกษา), คณะการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2556). ปัจจุบันเป็น อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชานิเทศศาสตร์ (การสื่อสารสื่อใหม่) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

* Master of Arts. (Communication Study), Chiang Mai University, (2013). Currently a Lecturer in Communication Program (New Media Communication Communication), Faculty of Management Science, Chiang Rai Rajabhat University.

**ว.ม. (สื่อสารมวลชน), คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2557). ปัจจุบันเป็น อาจารย์ประจำ โปรแกรมวิชานิเทศศาสตร์ (การสื่อสารสื่อใหม่) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

** Master of Arts. (Mass Communication), Thammasat University, (2014). Currently a Lecturer in Communication Program (New Media Communication Communication), Faculty of Management Science, Chiang Rai Rajabhat University.

***ศศ.ม. (การสื่อสารศึกษา), คณะการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2556). ปัจจุบันเป็น อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชานิเทศศาสตร์ (การสื่อสารสื่อใหม่) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

***Master of Arts. (Communication Study), Chiang Mai University, (2013). Currently a Lecturer in Communication Program (New Media Communication Communication), Faculty of Management Science, Chiang Rai Rajabhat University.

หนังสือพิมพ์เน้นเนื้อหาเฉพาะกีฬา ร่วมกับการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการแจกแจงนับความถี่ของการนำเสนอข่าวการพนันฟุตบอล

ผลการศึกษา พบว่า หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์มติชนได้แสดงบทบาทการให้ข่าวสารมากที่สุด รองลงมา คือ บทบาทการให้ความรู้ และบทบาทการให้ข้อเสนอแนะตามลำดับ ในขณะที่หนังสือพิมพ์สยามกีฬาไม่มีการนำเสนอข่าวเรื่องการพนันฟุตบอล ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. บทบาทการให้ข่าวสาร โดยมีประเด็นข่าวที่นำเสนอมากที่สุด 4 ลำดับ ได้แก่
1.1 มาตรการการป้องกันปราบปรามการพนันฟุตบอลของหน่วยงานต่างๆ 1.2 การจับกุมผู้กระทำความผิดการพนันฟุตบอลชาวไทยและชาวต่างประเทศ 1.3 การรณรงค์การพนันฟุตบอลของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพและสถาบันการศึกษา และ 1.4 สถานการณ์ของต่างประเทศในช่วงฟุตบอลโลก ตามลำดับ

2. บทบาทการให้การศึกษา โดยมีประเด็นข่าวที่นำเสนอมากที่สุด 2 ลำดับ ได้แก่
2.1 พฤติกรรมการเล่นการพนันฟุตบอล 2.2 ความรู้ด้านสุขภาพจิตที่เกี่ยวข้องกับการพนันฟุตบอล ตามลำดับ

3. บทบาทการให้ข้อเสนอแนะ โดยมีประเด็นข่าวที่นำเสนอมากที่สุด 4 ลำดับ ได้แก่
3.1 ข้อเสนอแนะผู้ปกครองให้สอดส่องดูแลบุตรหลานไม่ให้เล่นพนันฟุตบอล 3.2 ข้อเสนอแนะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตรวจจับผู้กระทำความผิด 3.3 ข้อเสนอแนะผู้เล่นการพนันให้เห็นโทษของการพนันฟุตบอล และ 3.4 ข้อเสนอแนะปรับปรุงกฎหมายการพนัน ตามลำดับ

ทางด้านแรงจูงใจ พบว่า ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์เน้นข่าวเบาะและหนังสือพิมพ์เน้นข่าวหนักมีแรงจูงใจต่อการนำเสนอข่าวการพนันฟุตบอลจาก 1. ความตระหนักในหน้าที่สื่อมวลชน 2. สร้างความภาคภูมิใจให้กับตนเอง และ 3. ความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และปัจจัยที่กำหนดบทบาทของหนังสือพิมพ์ต่อการนำเสนอข่าวการพนันฟุตบอลมีดังนี้ 1. ปัจจัยแวดล้อม 2. อิทธิพลจากเจ้าของโต๊ะบอล 3. ความยากในการหาข้อมูล 4. นโยบายของการทำงาน 5. อิทธิพลจากโฆษณา

คำสำคัญ: บทบาทของหนังสือพิมพ์, หนังสือพิมพ์, การพนันฟุตบอล, ฟุตบอล

Abstract

This qualitative study was conducted to investigate : 1.) roles of newspaper towards football gambling ; 2.) motivation of reporters ; and 3.) factors determining roles of newspaper towards the presentation of football gambling news. This study employed an analysis of content appeared in the newspaper namely : Thairat, Matichon, and Siam Sports together with an in-depth interview conducted with reporters of the newspaper and focused on serious newspaper, non-serious newspaper, and sport newspaper with quantitative research by frequency count of football gambling news presentation.

Results of the study revealed that Thairat and Matichon newspaper played roles in news presentation most, followed by provision of knowledge and suggestions, respectively. Meanwhile, Siam Sports did not present news about football gambling. The following were found :

1. Role about news presentation the following were presented most : 1.1) measures on the suppression of football gambling provided by various agencies ; 1.2) arrest of Thai and foreign offenders on football gambling ; 1.3) campaign on anti-football gambling of office of Thai Health Promotion Foundation and education institutes ; and 1.4) situations in foreign countries during the World Football season, respectively.

2. Role about the provision of education. There were two issued presented most. 2.1) Behavior of football gambling 2.2) Knowledge about mental health related to football gambling, respectively.

3. Role about the provision of suggestions. The following were presented most : 3.1) suggestion to parents or guardians to keep an eye on children to prevent from football gambling ; 3.2) suggestion about offender arrest of concerned agencies ; 3.3) suggestion to football gamblers to realize disadvantage of gambling ; and 3.4) suggestion about the amendment of gambling law, respectively.

Regarding motivation, it was found the reporters of the newspaper focused on serious newspaper, non- serious newspaper had motivation to present football gambling news due to the following : 1.) realization on duty of mass media ; 2.) construction of pride for themselves ; and 3.) responsibility on assigned tasks. The following were factors

determining roles of the newspaper towards the presentation of football gambling :
1.) environmental factor ; 2.) influence of football gambling mafia ; 3.) difficulty in data seeking ; 4.) work policy ; 5.) influence of advertisement

Keywords : The Role of Newspaper, Newspaper, Football Gambling, Football

บทนำ

10ปี ที่ผ่านมามีวงเงินที่เล่นการพนันในประเทศไทยเพิ่มขึ้นเป็น 3.5 แสนล้านบาท และการพนันที่ส่งผลกระทบต่อคนไทยมากที่สุด คือ การพนันฟุตบอลเนื่องจากผู้เล่นมีอายุน้อย เป็นเด็กนักเรียน นักศึกษา ซึ่งยังไม่สามารถพึ่งพาตัวเองทางเศรษฐกิจได้ (Pojhanapitak & Srihiran, 1999)

ที่ผ่านมาองค์กรทางสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการรณรงค์แก้ไขปัญหการพนันฟุตบอลมาอย่างต่อเนื่องทั้งองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา ภาคประชาสังคม และองค์กรสื่อมวลชน อันเนื่องมาจากสื่อมวลชนมีบทบาทหน้าที่สำคัญ คือ หน้าที่ในการแจ้งข่าวสาร หน้าที่ชี้แจงนโยบาย หน้าที่ให้การชี้แนะและให้การศึกษา และหน้าที่เปลี่ยนแปลงทัศนคติ โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ในฐานะฐานันดรที่สี่ที่มีการรายงานเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวในสังคมซึ่งมีบทบาทหน้าที่สำคัญ คือ การให้ข่าวสาร การให้ข้อเสนอแนะ การให้ความบันเทิง และเป็นสื่อในการโฆษณา

โจเซฟ พูลิตเซอร์ กล่าวว่า นักหนังสือพิมพ์ คือ ขามรักษาการณ์ที่ยืนอยู่บนสะพานเรือแห่งรัฐนาวา เขาจะเป็นผู้ที่คอยจับดาจเรือที่เล่นผ่านไป จับดาจจุดเล็กๆ ที่สนใจซึ่งปรากฏอยู่ ณ ปลายขอบฟ้าในยามที่อากาศสดใส เขาจะคอยรายงานเมื่อเห็นคนเรือแตกลอยคออยู่ในทะเลเพื่อให้เรือของเขาเข้าไปช่วยชีวิตคนเหล่านี้ เขาจะเพ่งมองฝ่าหมอกและพายุเพื่อจะได้เตือนให้คนในเรือทราบถึงภัยอันตรายที่จะมีมาข้างหน้า เขาไม่เคยคิดถึงรายได้ของเขาหรือผลกำไรของเจ้าของกิจการของเขาว่าเขายืนอยู่บน ที่นั่น ก็เพื่อจะปกป้องรักษาความปลอดภัยและความผาสุกของประชาชนผู้ซึ่งได้มอบความไว้นับถือใจแก่เขา (Chaichomphu, 2010) จากคำกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าสื่อหนังสือพิมพ์มีบทบาทเป็น “ผู้สร้างและผู้รับใช้สังคม” อย่างดียิ่ง

หนังสือพิมพ์นับเป็นสื่อมวลชนหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการสร้างสรรค์สังคม และเป็นสื่อที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการกระตุ้นสร้างจิตสำนึกในโครงการรณรงค์ทางสังคม

ต่างๆ อาทิ โครงการวางแผนครอบครัว โครงการสูบบุหรี่ โครงการรักษาสัตว์เลี้ยง โครงการเสริมสร้างวินัยจราจร (Boonsiriphan, 2013)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาบทบาทของหนังสือพิมพ์ต่อการนำเสนอข่าวการพนันฟุตบอลว่าหนังสือพิมพ์ได้แสดงบทบาทต่อการนำเสนอข่าวการพนันฟุตบอลอย่างไร และมีการนำเสนอข่าวสารเรื่องการพนันฟุตบอลอย่างไรบ้าง ซึ่งที่ผ่านมาได้มีการศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของหนังสือพิมพ์และการนำเสนอข่าวสารในประเด็นต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในสังคมไทยอย่างหลากหลาย เช่น สิ่งแวดล้อม (Khaosithiwong, 2003 ; Aroonmas, 1998 ; Cherdchai, 2000 ; Pangputhipong, 1991) การดำเนินงานรัฐบาล (Sartprasit, 2004 ; Promphut, 1999 ; Mahithiruk, 2003) สุขภาพ (Wongnan, 2006 ; Charuchinda, 2004) ซึ่งปรากฏผลการศึกษาที่เหมือนกัน คือ หนังสือพิมพ์ได้แสดงบทบาทหน้าที่หลัก คือ การให้ข่าวสาร

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาบทบาทของหนังสือพิมพ์ต่อการนำเสนอข่าวการพนันฟุตบอล ภายหลังจากการทบทวนวรรณกรรมด้านทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การวิจัยครั้งนี้มีข้อแตกต่างจากงานวิจัยที่ผ่านมา ดังนี้

บทบาทของหนังสือพิมพ์และการนำเสนอเนื้อหา ซึ่งผู้วิจัยจะทำการศึกษารoles บทบาทของหนังสือพิมพ์ต่อการนำเสนอข่าวการพนันฟุตบอลและเนื้อหาข่าวสารซึ่งยังไม่มีการศึกษาบทบาทหนังสือพิมพ์ต่อการนำเสนอข่าวการพนันฟุตบอลมาก่อน

แรงจูงใจของสื่อหนังสือพิมพ์ ซึ่งผู้วิจัยจะทำการศึกษาแรงจูงใจของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ต่อการนำเสนอข่าวเรื่องการพนันฟุตบอลซึ่งปัจจุบันยังไม่มีการศึกษาในประเด็นดังกล่าวมาก่อน

ปัจจัยที่กำหนดบทบาทของหนังสือพิมพ์ ซึ่งผู้วิจัยจะทำการศึกษาปัจจัยที่กำหนดบทบาทของหนังสือพิมพ์ต่อการนำเสนอเนื้อหาเรื่องการพนันฟุตบอลซึ่งยังไม่มีการศึกษาวิจัยถึงปัจจัยที่กำหนดบทบาทของหนังสือพิมพ์ต่อการทำข่าวการพนันฟุตบอลมาก่อน

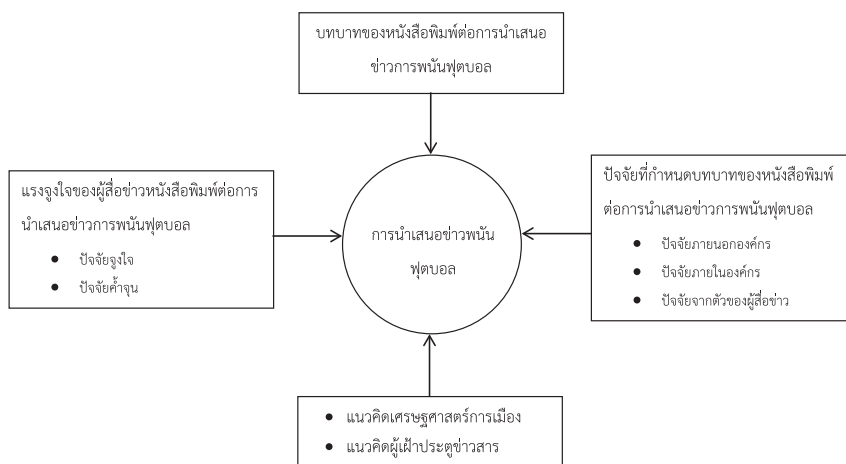
การศึกษาวิจัยครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงบทบาทของหนังสือพิมพ์ต่อการนำเสนอข่าวเรื่องการพนันฟุตบอล

การนำเสนอเนื้อหาเรื่องการพนันฟุตบอลที่หนังสือพิมพ์เลือกนำเสนอ อีกทั้งจะทำให้องค์กรหนังสือพิมพ์เกิดความตระหนักถึงบทบาทที่พึงมีต่อผู้รับสารอีกด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาบทบาทของหนังสือพิมพ์ต่อเรื่องการพนันฟุตบอล
2. เพื่อศึกษาแรงจูงใจของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ต่อการนำเสนอข่าวการพนันฟุตบอล
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่กำหนดบทบาทของหนังสือพิมพ์ต่อการนำเสนอข่าวการพนันฟุตบอล

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดบทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์เป็นสื่อมวลชนที่ถูกกำหนดให้ทำหน้าที่รายงานเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวต่างๆ ภายในสังคม ซึ่งหนังสือพิมพ์ในฐานะสื่อมวลชนมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. หน้าที่รายงานข่าวสารความเคลื่อนไหวในสังคม
2. เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ในสังคม
3. ให้ความผ่อนคลาย/สาระบันเทิงแก่ผู้อ่าน
4. เป็นสื่อกลางโฆษณาสินค้าให้ผู้บริโภค

ทั้งนี้ ฮาโรลด์ ลาสเวลล์ ได้กล่าวถึงบทบาทที่เป็นพันธกิจแบบเนื่องอยู่กับการทำหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ไว้ 4 ประการ คือ 1. บทบาทการเฝ้าระวัง/สังเกตการณ์สังคม

2. บทบาทการเชื่อมโยงหน่วยต่างๆ ในสังคม 3. บทบาทการถ่ายทอดมรดกสังคม 4. บทบาทการให้ความบันเทิง (Boonsiriphan, 2013)

2. แนวคิดเศรษฐศาสตร์การเมือง

คาร์ล มาร์กซ กล่าวว่า “สื่อ” คือ ปัจจัยการผลิตชนิดหนึ่งซึ่งมีลักษณะสอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ในระบบนี้ปัจจัยการผลิตจะถูกครอบครองแบบผูกขาดโดยชนชั้นนายทุน ชนชั้นนี้ครอบครองความเป็นเจ้าของแต่ผู้เดียวและจะใช้ปัจจัยการผลิตเหล่านี้เพื่อสนองผลประโยชน์และความต้องการของกลุ่มตน ชนชั้นนายทุนครอบครอง “สื่อ” ต่างๆ เพื่อเผยแพร่กระจายความคิดและโลกทัศน์แบบทุนนิยมออกไปยังประชาชนกลุ่มต่างๆ ของสังคม โดยปิดโอกาสไม่ให้มีการเสนอความคิดเห็นอันเป็นปฏิปักษ์ต่อทุนนิยม ซึ่งหลังจากยุคสมัยของมาร์กซมีการแบ่งค่ายออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ กลุ่ม Political Economy of และกลุ่ม Neo Marxist ซึ่งแนวคิดแบบ Political Economy of Media ทำนายปรากฏการณ์ที่จะเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ ได้แก่

- สื่อที่ดำเนินการอย่างอิสระจากระบบทุน (ไม่หวังกำไร) หรือจากนายทุนจะล้มหายตายจากไป
- จะเกิดการรวมศูนย์ของตลาดในทุกระดับ เกิดการรวมศูนย์ของทุน เกิดการกระจุกตัวของสื่อ
- ผู้ทำงานสื่อจะต้องใช้กลยุทธ์การผลิตที่ลดความเสี่ยงให้น้อยที่สุด เช่น การผลิตซ้ำของละคร
- มีการลงทุนในสาขาที่ทำกำไรน้อย เช่น การลดน้อยของรายการสารคดี นายทุนหันไปผลิตรายการละคร
- เนื้อหาของข่าวสารจะมีลักษณะไม่สมดุลทางการเมือง ทั้งนี้ เพื่อเอาใจเจ้าของทุนซึ่งมักเป็นผู้ที่มีอำนาจทางการเมือง (Prompleam, 1998)

3. ทฤษฎี 2 ปัจจัย (Two-Factor Theory)

เฟรดเดอริก เฮิร์ทซ์เบิร์ก และคณะ ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะการทำงาน ซึ่งผลการศึกษาพบว่าปัจจัยจูงใจได้แก่ตัวงาน การจดจำได้ความก้าวหน้าและความรับผิดชอบ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เกี่ยวข้องกับความรู้สึกลึกซึ้งในเชิงบวกของบุคคลที่มีต่องาน และรูปแบบของงานที่ต้องปฏิบัติในแต่ละวัน เช่น ความต้องการในการทำงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ ความตระหนักหน้าที่ และความรับผิดชอบ โดยบุคลากรจะมุ่งเน้นให้ความสนใจต่อ

ความสำเร็จในระยะยาวมิใช่แค่ความสนใจแค่ระยะสั้น ในขณะที่ปัจจัยด้านทุนเป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับนโยบายขององค์กรและการบริหารงาน เทคนิคในการบริหารงาน เงินเดือน ผลตอบแทน สภาพแวดล้อมในการทำงาน และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ปัจจัยเหล่านี้เกี่ยวข้องกับความรู้สึกลงใจของบุคคลที่มีต่องานและต่อสภาพแวดล้อมในการทำงาน เพราะปัจจัยด้านทุนคือ รางวัลภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการทำงานของบุคคลากร (PromSri, 2015)

4. แนวคิดผู้เฝ้าประตูข่าวสาร (Gatekeeper)

นักวิชาการสื่อสารมวลชนในระยะแรกเริ่ม มองว่าสื่อทำหน้าที่เป็นผู้รักษาช่องทางการสื่อสารหรือเป็นนายทวาร (gatekeeper) ในการคัดเลือกล้นกรองเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมมาเสนอต่อสาธารณะ

ไวท์ ได้เสนอรูปแบบต่างๆ ที่ชี้ให้เห็นว่าข่าวสารต่างๆ จำนวนมากจะไหลผ่านองค์กรสื่อซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้รักษาช่องทางการสื่อสาร ข่าวสารบางเรื่องจะถูกคัดออกและบางเรื่องจะถูกคัดเอาไว้เพื่อเผยแพร่ต่อผู้รับต่อไป

แม็คเคนลี่ ได้ศึกษากระแสการไหลของข่าวต่างประเทศจากผู้สื่อข่าวในพื้นที่ผ่านสำนักงานข่าวภูมิภาคมาสู่สำนักงานกลางแล้วกระจายไปสู่องค์กรสื่อ การทำงานขององค์กรสื่อระดับชาติในปัจจุบันส่วนใหญ่ก็มีลักษณะคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ ผู้สื่อข่าวภูมิภาคของหนังสือพิมพ์จะเป็นผู้หาข้อมูลที่มีคุณค่าของข่าวแล้วนำมาเขียนเป็นรายงานข่าวและส่งมายังโต๊ะข่าวที่สำนักงานในกรุงเทพฯ หัวหน้าข่าวจะเป็นผู้คัดเลือกไว้จำนวนหนึ่งและที่เหลืออาจจะนำมาใช้ในการรอบข่าวหรืออาจจะคัดทิ้งไป ในกองบรรณาธิการข่าวจะประกอบด้วย gatekeeper จำนวนมากและมีความหลากหลายในภูมิหลัง

กัลป์ตุงและรุ่ง นักวิชาการด้านสันติศึกษา ได้พูดถึงเรื่องของกระบวนการคัดเลือกข่าวสารไว้ในกรณีการเสนอข่าวต่างประเทศของสื่อตะวันตกว่า โลกทัศน์ของนักสื่อสารมวลชนเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการคัดเลือกเนื้อหาสาระและภาพลักษณ์ของข่าวสารที่รายงานออกมา

สจ๊วต สูด กล่าวว่า การทำงานของบรรดาผู้รักษาช่องทางส่วนใหญ่ตั้งอยู่บนรากฐานการเมืองของชนชั้นกลาง ซึ่งมีผลต่อการรับรู้และโลกทัศน์ทางการเมืองของคนกลุ่มนี้ ในการคัดเลือกเรื่องราวและการเสนอข่าว จากภูมิหลังของกลุ่มผู้สื่อข่าวที่ค่อนข้างใกล้ชิดกัน ยังมีส่วนเสริมให้การเมืองของชนชั้นกลางในองค์กรสื่อสารมวลชนกระแสหลัก เป็นการเมืองแบบอินซอมพร้อมใจ และแบบอนูรักษนิยม ไม่เปิดช่องทางให้แก่การเมืองแบบทางเลือกการเมืองที่ก้าวหน้า หรือการเมืองแบบถอนรากถอนโคน (Siriyuvassak, 2017)

5. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกำหนดเนื้อหาของหนังสือพิมพ์

ปัญหาในการสื่อสารมีหลากหลายประการ ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 3 ปัจจัย ดังนี้

1. ปัญหาจากปัจจัยภายนอกองค์กร ได้แก่ อิทธิพลจากนักการเมือง/ผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น อิทธิพลจากโฆษณา ปัญหาเกี่ยวกับกฎหมาย ปัญหาจากระบบราชการและการทำงานของรัฐบาล ปัญหาจากการแข่งขันกันทำงานของสื่อมวลชน 2. ปัจจัยจากภายในองค์กร ได้แก่ อิทธิพลจากนายทุนหรือกลุ่มทุน ปัญหาเกี่ยวกับนโยบายการทำงานของสื่อมวลชนประเภทต่างๆ ความหลากหลายของผู้สื่อข่าวที่มาจากหลายสาขาวิชา ปัญหาในการกำหนดงบประมาณในการหาข่าว 3. ปัจจัยจากตัวของผู้สื่อข่าว ได้แก่ ความกดดันจากสิ่งรอบข้าง เวลาในการทำงาน แหล่งข่าวไม่น่าเชื่อถือ การขาดคุณธรรมและจริยธรรมในการหาข่าว ขาดความรู้/ขาดประสบการณ์ การนำเสนอข้อมูลบางอย่างให้สอดคล้องกับความคิดหรือข้อสรุปของตนเอง (Namcharoeun, 2006)

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวบท

ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย ได้แก่ หนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์ระหว่างวันที่ 28 พฤษภาคม 2557 ถึง วันที่ 28 กรกฎาคม 2557 ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาที่มีการแข่งขันฟุตบอลโลก 2014 โดยผู้วิจัยทำการคัดเลือกจากฐานข้อมูลกฤตภาคข่าวของหนังสือพิมพ์มติชน ซึ่งมีรายละเอียดในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

หนังสือพิมพ์เน้นข่าวเบา ผู้วิจัยเลือกหนังสือพิมพ์เน้นข่าวเบาที่มียอดจำหน่ายสูงสุด (Khatiyasoonorn, 2013) ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

หนังสือพิมพ์เน้นข่าวหนัก ผู้วิจัยเลือกหนังสือพิมพ์คุณภาพที่มียอดจำหน่ายสูงสุด (Khatiyasoonorn, 2013) ได้แก่ หนังสือพิมพ์มติชน

หนังสือพิมพ์เน้นเนื้อหาเฉพาะกีฬา ผู้วิจัยเลือกหนังสือพิมพ์สยามกีฬา

2. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสื่อมวลชนด้านหนังสือพิมพ์

ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ ซึ่งเป็นผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์เน้นข่าวเบา 3 ท่าน ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์เน้นข่าวหนัก 3 ท่าน และผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์เน้นเนื้อหาเฉพาะกีฬา 4 ท่าน รวม 10 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับการวิเคราะห์ข่าวการพนันฟุตบอลจากหนังสือพิมพ์ และแบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ถึงแรงงูงใจของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ต่อการนำเสนอข่าวการพนันฟุตบอลและปัจจัยที่กำหนดบทบาทของหนังสือพิมพ์ต่อการนำเสนอข่าวการพนันฟุตบอล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

เชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์บทบาทของหนังสือพิมพ์ต่อเรื่องการพนันฟุตบอลและประเด็นข่าวการพนันฟุตบอล รวมถึงการวิเคราะห์แรงงูงใจของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ต่อการเลือกนำเสนอข่าวการพนันฟุตบอล และการวิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดบทบาทของหนังสือพิมพ์ต่อการนำเสนอข่าวพนันฟุตบอล

เชิงปริมาณ ผู้วิจัยจะทำการแจกแจงน้ำหนักของการนำเสนอประเด็นข่าวที่เกี่ยวข้องกับการพนันฟุตบอล

ผลการศึกษา

1. การแสดงบทบาทของหนังสือพิมพ์ต่อเรื่องการพนันฟุตบอลและการนำเสนอข่าวเรื่องการพนันฟุตบอล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มติชนและสยามกีฬา พบว่า หนังสือพิมพ์สยามกีฬามีข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการพนันฟุตบอลเพียงข่าวเดียว ดังนั้น ผู้วิจัยจึงไม่ขอนำหนังสือพิมพ์สยามกีฬาทำการวิเคราะห์ ในส่วนหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและมติชน ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์บทบาทของหนังสือพิมพ์ต่อเรื่องการนำเสนอข่าวพนันฟุตบอล 2014 ได้แก่ 1. บทบาทการให้ข่าวสาร 2. บทบาทการให้การศึกษา 3. บทบาทการให้ข้อเสนอแนะ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1) บทบาทการให้ข่าวสาร

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและมติชนได้แสดงบทบาทการให้ข่าวสารเรื่องการพนันฟุตบอลมากที่สุด ซึ่งมีการนำเสนอในประเด็นต่างๆ เรียงจากมากไปน้อยตามตารางด้านล่าง และมีรายละเอียดข่าวสารในแต่ละประเด็น ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลประเด็นข่าวที่สอดคล้องกับบทบาทการให้ข่าวสารของหนังสือพิมพ์

ประเด็นข่าว	การนำเสนอ (ครั้ง)
1.1 มาตรการการป้องกันปราบปรามการพนันฟุตบอล	38
1.2 การจับกุมผู้กระทำความผิดการพนันฟุตบอล	27
1.3 การรณรงค์การพนันฟุตบอล	4
1.4 สถานการณ์ของต่างประเทศในช่วงฟุตบอลโลก	2

1.1 มาตรการการป้องกันปราบปรามการพนันฟุตบอล

หนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันที่ 7 มิถุนายน 2557 นำเสนอเนื้อหาว่า “ล้อมคอก ฟุตบอลโลก 2014...สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ตร.) โดย พล.ต.อ. วัชรพล...จึงเร่งออกคำสั่งปราบปรามการลักลอบเล่นการพนันท้ายผลฟุตบอลโลก 2014 ให้ทุกหน่วยรับทราบโดยพร้อมเพรียง... หากพบการกระทำความผิดให้ดำเนินการจับกุมและทำการสืบสวนขยายผลถึงนายทุน เจ้ามือ หรือเครือข่ายรับพนัน (โต๊ะบอล)” (matichon, 2014, P.10)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 18 มิถุนายน 2557 นำเสนอข่าวว่า “พ.ต.อ. สุรพงศ์ ธรรมพิทักษ์ ผกก.สภ.พระสมุทรเจดีย์ จ.สมุทรปราการ...ประชุมวางแผนและมาตรการป้องกันการเล่นการพนันฟุตบอลตามประกาศและคำสั่งของคณะกรรมการกฤษฎีกาความสงบแห่งชาติหรือ คสช. โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกวาดล้างไม่ให้มีการเล่นพนันฟุตบอลในช่วงมหกรรมฟุตบอลโลก 2014...” (thairath, 2014, P.15)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 14 มิถุนายน 2557 นำเสนอเนื้อหาว่า “พ.ต.อ. สีนาท ประยูรรัตน์ เลขานุการ ปปง. แลงถึงมาตรการดำเนินการเกี่ยวกับกลุ่มพนันบอลช่วงเทศกาลศึกลูกหนังโลกว่า ปปง. ตรวจสอบพบความเคลื่อนไหวเว็บไซต์พนันบอลกว่า 10 เว็บไซต์ ...หากธนาคารหรือสถาบันการเงินต่างๆ ยังเพิกเฉยไม่ตรวจสอบหรือตรวจสอบพบแล้วไม่ดำเนินการปิดบัญชี ปปง. จะดำเนินตามกฎหมายการฟอกเงิน...” (thairath, 2014, P.15)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 9 มิถุนายน 2557 นำเสนอเนื้อหาว่า “รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กพฐ.) เปิดเผยว่า...ได้มีหนังสือด่วนส่งไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (สพท.) ทุกเขตพื้นที่ฯ เกี่ยวกับมาตรการการป้องกันนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เล่นพนันฟุตบอลโลก 2014 ...โดยประเด็นสำคัญที่ สพฐ. กำหนดมี 3 ข้อ” (thairath, 2014, P.15)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 13 มิถุนายน 2557 นำเสนอเนื้อหาว่า “นายเปรมประชา ศุภสมุทร กรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมที่ผูกพันกับรายได้ในอนาคต (กรอ.) กล่าวว่า...ในเบื้องต้นจะออกข้อบังคับว่า หากมีการจับได้นักเรียน นักศึกษา ที่กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาทั้งจากกองทุน กยศ. และ กรอ. มีการเล่นการพนัน จะถูกตัดสิทธิ์ การให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาในภาคเรียนต่อไป เนื่องจากมีความประพฤติไม่เหมาะสม” (thairath, 2014, P.8)

หนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันที่ 13 มิถุนายน 2557 นำเสนอเนื้อหาว่า “พล.ต.ต. พิสิษฐ กล่าวว่า มีเว็บไซต์ที่เข้าข่ายรับพนันฟุตบอลประมาณ 300 เว็บไซต์ ซึ่งกระทรวงไอซีทีได้สั่งปิดไปแล้วประมาณ 100 เว็บไซต์...แต่ยังคงเหลืออยู่ประมาณ 5-6 เว็บ ที่มีเซิร์ฟเวอร์อยู่ในต่างประเทศทั้งสิงคโปร์ มาเลเซีย และกัมพูชา ซึ่งกระทรวง ได้มีการป้องกันโดยการปิดเกตเวย์...” (matichon, 2014, P.6)

1.2 การจับกุมผู้กระทำความผิดการพนันฟุตบอล

หนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันที่ 15 มิถุนายน 2557 นำเสนอเนื้อหาว่า “พล.ต.ต.ฉันทวิทย์เปิดเผยผลการจับกุมการพนันฟุตบอลโลกเมื่อคืนที่ผ่านมา ระดมจับกุม ผู้กระทำความผิดการพนันได้ผู้ต้องหา 79 ราย ได้เงินสด 5,050 บาท เงินในไทย 48,850 บาท อย่างไรก็ตาม ตำรวจจะปราบปรามจับกุมการพนันอย่างต่อเนื่อง...” (matichon, 2014, P.12)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 25 มิถุนายน 2557 นำเสนอเนื้อหาว่า “...นครบาล บุกเขานำกลางกรุงจับต่างชาติเปิดเว็บพนันบอล ชุดสืบสวนนครบาลบุกรวบชาวต่างชาติ ร่วมกับคนไทยเปิดโต๊ะพนันบอล ขณะใช้ชานา่ย่านสาทรเป็นที่รับแทงบอลทางอินเตอร์เน็ต ผู้ต้องหา 4 คน เป็นคนมาเก่า 1 คน ...ของกลางเงินไทยและต่างประเทศกว่า 4 แสนบาท ตรวจสอบพบคนร้ายไปเปิดเว็บไซต์ที่ประเทศมาเลเซียมารับแทงพนันบอลในประเทศไทย...” (thairath, 2014, P.1)

1.3 การรณรงค์การพนันฟุตบอล

หนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันที่ 22 มิถุนายน 2557 นำเสนอเนื้อหาว่า “อย่าเสี่ยง อนาคตพนันกับเรื่องจริงคนเคยหลงทาง...สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ จัดกิจกรรมรณรงค์ “บอลโลก 2014 เด็กรุ่นใหม่ไม่พนัน”...ชวนเพื่อนฯ มาทำ กิจกรรมดีๆ หลีกเลียงพนันในแคมเปญ “การพนันมันแย่ ทำอะไรดีๆ เพื่อแม่ดีกว่า” โดยเดินแจกแผ่นป้ายรณรงค์ไม่พนันบอลและได้เพื่อนผู้พร้อมเป็นกรณีศึกษามาให้ความรู้...” (matichon, 2014, P.18)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 29 มิถุนายน 2557 นำเสนอเนื้อหาว่า “วัยโจ๋ มทร.ธัญบุรี ชวนเชียร์ฟุตบอลโลก “สนุกอย่างมีสติ” รณรงค์ยี้ “ผีพนัน” ...ฝ่ายพัฒนา

นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล (มทร.) ธัญบุรีจึงเห็นว่าน่าจะใช้ช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อช่วงเวลาที่เหลือในการแข่งขันฟุตบอลโลกครั้งนี้ จัดกิจกรรมณรงค์ “เยาวชนคน มทร. ธัญบุรี ยืนพื้นฟุตบอล” ให้หนักหน่วงยิ่งขึ้น...” (thairath, 2014, P.15)

1.4 สถานการณ์ของต่างประเทศในช่วงฟุตบอลโลก

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 29 มิถุนายน 2557 นำเสนอเนื้อหาว่า “เขียนพ่นข้ามแม่สายเข้าบ่อน-โต๊ะบ่อน ที่ปอยเปตชบเซา บ่อนกาสิโนฝั่งท่าชีเหล็ก ประเทศพม่า ยอมรับทรัพย์ นักพนันชาวไทยแห่ไปเสี่ยงโชคทั้งเล่นกาสิโนและพนันฟุตบอลโลก เพราะบ่อนในพื้นที่ปิดตามคำสั่ง คสช. ขณะที่โต๊ะบอลชาวไทยข้ามไปเข้าพื้นที่บ่อนตั้งโต๊ะรับพนันฟุตบอลโลกทำให้ออดนักพนันเพิ่มขึ้น 3 เท่าตัว” (thairath, 2014, P.1)

หนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันที่ 12 มิถุนายน 2557 นำเสนอเนื้อหาว่า “ทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ข่าวว่าใน กทม. ตำรวจปราบปรามกวาดล้างโต๊ะรับแทงพนันฟุตบอลโลก ทำให้โต๊ะรับแทงพนันใน กทม. และจังหวัดใหญ่ๆ หนีการปราบปรามและกวาดล้างมาตั้งโต๊ะรับแทงพนันฟุตบอลโลก ในบ่อนกาสิโนฝั่งปอยเปตด้วยความทันสมัยของเทคโนโลยีออนไลน์ ทำให้การเล่นพนันมีความสะดวก” (matichon, 2014, P.2)

2) บทบาทการให้การศึกษา

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์มติชนได้แสดงบทบาทการให้การศึกษาเรื่องการพนันฟุตบอลรองจากบทบาทการให้ข่าวสาร ซึ่งมีการนำเสนอในประเด็นต่างๆ เรียงจากมากไปน้อยตามตารางด้านล่าง และมีรายละเอียดข่าวสาร ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลประเด็นข่าวที่สอดคล้องกับบทบาทการให้การศึกษาของหนังสือพิมพ์

ประเด็นข่าว	การนำเสนอ (ครั้ง)
2.1 พฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล	9
2.2 ความรู้ด้านสุขภาพจิต	4

2.1 พฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล

2.1.1 พฤติกรรมการรับชมและการเล่นการพนันทายผลฟุตบอลโลก 2014

กลุ่มนักพนันมัธยมตอนปลายและอาชีวศึกษา

หนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันที่ 10 มิถุนายน 2557 นำเสนอเนื้อหาว่า “ห้วงเด็ก 8 ขวบริพนัน ทั้งจ่ายเงิน-เลี้ยงข้าว...ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน...แถลงผลสำรวจ

“พฤติกรรมการรับชมและการเล่นการพนันทายผลฟุตบอลโลก 2014 กลุ่มนักพนันมัธยมตอนปลายและอาชีวศึกษา ครั้งที่ 1... เด็กเริ่มเข้าสู่ระบบการพนันฟุตบอลตั้งแต่อายุ 8-14 ปี ร้อยละ 38.4 ส่วนอายุ 15 ปี ร้อยละ 34.3 และอายุ 16 ปี ร้อยละ 15.2” (matichon, 2014, P.1)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 5 กรกฎาคม 2557 นำเสนอเนื้อหาว่า “หลังจบรอบแรกของการแข่งขันฟุตบอลโลก 2014...ผอ.ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน แถลงผลการสำรวจพฤติกรรมการรับชมและการเล่นการพนันทายผลฟุตบอลโลก 2014 กลุ่มนักพนันมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษารอบที่ 2 พบว่า ร้อยละ 5.4 ชวนเพื่อนเล่นพนันบอลเพียงสัปดาห์แรกของการแข่งขันฟุตบอลโลก 2014 มีการเล่นพนันบอลร้อยละ 9.8” (thairath, 2014, P.15)

2.1.2 พฤติกรรมค่าใช้จ่ายของผู้บริโภคในการแข่งขันฟุตบอลโลก 2014

หนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันที่ 6 มิถุนายน 2557 นำเสนอเนื้อหาว่า “นายธนวรรธน์ พลวิชัย ผู้อำนวยการศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจ ...เปิดเผยผลสำรวจพฤติกรรมค่าใช้จ่ายของผู้บริโภคในการแข่งขันฟุตบอลโลก 2014...พบว่า การเล่นการพนันพบในทุกอาชีพและทุกวัย กว่า 40% ที่ติดตามบอลโลก ระบุว่า จะเล่นการพนันซึ่งว่าเป็นเงินนอกระบบจึงวิตกว่าจะเสี่ยงที่ก่อให้เกิดหนี้ภาคครัวเรือนสูงขึ้น” (matichon, 2014, P.5)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 12 มิถุนายน 2557 นำเสนอเนื้อหาว่า “การแข่งขันฟุตบอลโลก 2014 ที่ประเทศบราซิลเริ่มต้นขึ้นแล้ว...จากการสำรวจพฤติกรรมค่าใช้จ่ายของผู้บริโภคช่วงมหกรรมฟุตบอลโลก 2014 ...พบว่า ประชาชนทั่วประเทศไทยจะมีค่าใช้จ่ายมูลค่าสูงถึง 69,245.6 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 16% จากการแข่งขันฟุตบอลโลก 2010 ที่ใช้จ่าย 59,672.7 ล้านบาท...” (thairath, 2014, P.8)

2.1.3 พฤติกรรมและผลกระทบจากการเล่นพนันในประเทศไทยปี 2556

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 7 มิถุนายน 2557 นำเสนอเนื้อหาว่า “เวทีประชุมวิชาการหัวข้อ “การพนันอำนาจท่ามกลางกระแสปฏิรูป...เปิดเผยผลการสำรวจพฤติกรรมและผลกระทบจากการเล่นพนันในประเทศไทยล่าสุดปี 2556” ...พบว่าคนไทยควักเงินเล่นการพนันฟุตบอลเฉลี่ยปีละ 260,000 บาท ในกลุ่มนักศึกษาในการเล่นการพนันฟุตบอล 104,000 คน วงเงินปีละ 36,000 บาทต่อคน” (thairath, 2014, P.15)

2.2 ความรู้ด้านสุขภาพจิต

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 5 มิถุนายน 2557 นำเสนอเนื้อหาว่า “ผอ.สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ กล่าวว่า 5 พฤติกรรมเสี่ยงของการติดพนันบอล ได้แก่ 1.เชียร์ทุกคู่แม้ไม่รู้จัก 2.ตั้งตารอคอยจนไม่หลับไม่นอน 3.รวยผิดปกติ

หรือเงินขาดมือ 4. จุนเจียวง่าย พุดปด ปกปิดเพื่อนครอบครัวเกี่ยวกับการเล่นพนัน เกิดปัญหาสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล 5. ไม่สนใจการเรียนและการทำงาน เคร่งเครียด พกพอยบอด...” (thairath, 2014, P.15)

หนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันที่ 5 มิถุนายน 2557 นำเสนอเนื้อหาว่า “นพ.เจษฎา โชคดำรงสุข อธิบดีกรมสุขภาพจิต กล่าวว่า ช่วงเทศกาลการแข่งขันฟุตบอลระดับโลก ปัญหาที่มักพบตามมาก็คือการพนันส่งผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิตอย่างชัดเจน และเสี่ยงเป็นโรคติดพนัน โดยจะรู้สึกถึงเครียดหรือปลุกเร้าเป็นอย่างมาก และจะรู้สึกอึดอัดใจหรือรู้สึกปลดปล่อยระหว่างที่กำลังกระทำ” (matichon, 2014, P.15)

3) บทบาทการให้ข้อเสนอแนะ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์มติชนได้ให้ข้อเสนอแนะต่อประเด็นการพนันฟุตบอล รองจากบทบาทการให้ข่าวสารและบทบาทการให้ความรู้ ซึ่งมีการนำเสนอในประเด็นต่างๆ เรียงจากมากไปน้อยตามตาราง และมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลประเด็นข่าวที่สอดคล้องกับบทบาทการให้ข้อเสนอแนะของหนังสือพิมพ์

ประเด็นข่าว	การนำเสนอ (ครั้ง)
3.1 เสนอแนะผู้ปกครองให้สอดส่องดูแลบุตรหลานไม่ให้เล่นพนันฟุตบอล	4
3.2 เสนอแนะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตรวจจับผู้กระทำความผิด	4
3.3 เสนอแนะผู้เล่นการพนันให้เห็นโทษของการพนันฟุตบอล	3
3.4 เสนอแนะปรับปรุงกฎหมายการพนัน	2

3.1 เสนอแนะผู้ปกครองให้สอดส่องดูแลบุตรหลานไม่ให้เล่นพนันฟุตบอล

คอลัมน์กระเจก 8 หน้า ฉบับวันที่ 12 มิถุนายน 2557 กระตุ้นเตือนผู้ปกครองให้สอดส่องดูแลบุตรหลานไม่ให้ยุ่งเกี่ยวกับการพนันฟุตบอลโลก ดังที่บทความกล่าวว่า “ส่วนผู้ปกครองควรดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิดในการรับชมฟุตบอลโลก ให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนในเรื่องของโทษเมื่อติดพนันบอล” (thairath, 2014, P.8)

ขณะที่ คอลัมน์บทนำมติชน ฉบับวันที่ 12 มิถุนายน 2557 กระตุ้นเตือนผู้ปกครองให้สอดส่องดูแลบุตรหลานไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของการพนันฟุตบอลโลก ดังที่บทความกล่าวว่า “มีการเปิดเผยจากศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน ระบุผลสำรวจที่พบว่า...

เด็กร้อยละ 38.4 เข้าสู่ระบบการพนันฟุตบอลตั้งแต่อายุ 8-14 ปี จึงเป็นหน้าที่ของพ่อแม่ ผู้ปกครองและครู จะต้องร่วมกันสอดส่องป้องกันเพื่อมิให้ตกเป็นเหยื่อของผู้ที่หาประโยชน์จากการเล่นพนัน” (matichon, 2014, P.2)

3.2 เสนอแนะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตรวจจับผู้กระทำความผิดการพนันฟุตบอลโลก

คอลัมน์ซุม เหะหะ พาที ฉบับวันที่ 11 มิถุนายน 2557 ได้ให้ข้อเสนอแนะให้ตำรวจกวาดขันจับกุมการพนันให้เข้มงวด ดังที่บทความนำเสนอว่า “มาช่วยกันทำให้ยอดตัวเลขเหลือศูนย์ได้จะดีมาก แต่ถ้าไม่ได้จริงๆ ขอสักครั้งก็แล้วกัน จากยอดพนัน 4 หมื่นกว่าล้านบาทให้เหลือสัก 2 หมื่นล้านกว่าล้านบาท จะขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง เลขศรีบท่านผู้กำกับ ท่านผู้การ และท่านรักษาการ ผบ.ตร.” (thairath, 2014, P.8)

บทความเรื่อง 2 ดาวเตะไทยแนะฟุตบอลโลกให้แจ้งเกิดเซย์โนการพนันจากหนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันที่ 15 มิถุนายน 2557 นำเสนอเนื้อหาว่า “ธนากร คมกฤษ เครือข่ายรณรงค์หยุดพนัน กล่าวว่า เราทุกฝ่ายต้องมาร่วมกันในคำว่า “ขจัดร้าย ขยายดี มีภูมิคุ้มกัน” เริ่มที่ “ขจัดร้าย” เป็นหน้าที่ของภาครัฐที่จะมีมาตรการปราบปรามการพนันทุกประเภท...เราได้จัดทำคู่มือ “ฟุตบอลทั้งบ้าน” เพื่อให้ครอบครัวได้มีแนวทางการพูดคุย” (matichon, 2014, P.18)

3.3 เสนอแนะผู้เล่นการพนันให้เห็นโทษของการพนันฟุตบอล

บทความเรื่องอย่าเสี่ยงอนาคตกับการพนันเรื่องจริงคนเคยหลงทาง ฉบับวันที่ 22 มิถุนายน 2557 ที่ว่า “ผมเล่นพนันบอลเพราะเป็นสิ่งที่เราอดทนผลได้ไม่ต้องไปแทงเอง และง่ายใช้เพียงแค่ปากก็เล่นได้แม้ไม่มีเงินก็เล่นได้...สุดท้ายไม่มีเงินจ่ายหนี้พนัน แรกๆ ก็ขโมยพระเครื่องที่พ่อสะสมไว้ออกไปขายนำเงินมาเล่นต่อ...ปล้นจักรยานยนต์ไปขาย...จนเมื่อมาอยู่ในบ้านกาญจนาฯ ถูกจำกัคอีสราภพ” (matichon, 2014, P.18)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 21 มิถุนายน 2557 นำเสนอเนื้อหาว่า “นายถาวร ทองไทย อ้างว่า ทำธุรกิจรับเหมาก่อสร้างอยู่ในอุตสาหกรรมสหรัตนนคร ที่ต้องลงมือก่อเหตุเพราะติดหนี้พนันจำนวนมาก ทำให้ธุรกิจก่อสร้างประสบปัญหาขาดทุนเป็นหนี้กว่า 3 ล้านบาท จึงตัดสินใจชวนนายสมชาติ กมร ที่มีศักดิ์เป็นญาติกันมาร่วมโจรกรรม...” (thairath, 2014, P.6)

3.4 เสนอแนะปรับปรุงกฎหมายการพนัน

คอลัมน์เลขที่ 1 วิชาดาฯ ฉบับวันที่ 7 มิถุนายน 2557 ให้ข้อเสนอแนะถึงพระราชบัญญัติการพนันที่ไม่ทันสมัยดังที่บทความนำเสนอว่า “ทุกวันนี้เทคโนโลยีการสื่อสารพัฒนาไปเร็ว...สิ่งที่น่าเป็นห่วง คือ กฎหมายจะตามไม่ทัน พรณ.การพนันเขียนไว้ตั้งแต่

พ.ศ. 2478 ... ขณะที่ปัจจุบันเกือบทุกคนมีโทรศัพท์มือถือที่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตและเว็บไซต์ต่างๆ ถึงเวลาหรือยังที่จะปรับปรุงกฎหมายการพนัน” (thairath, 2014, P.15)

บทความเรื่องพนันบอลถูกกฎหมายสโลว์ล่าว ฉบับวันที่ 25 มิถุนายน 2557 นำเสนอว่า “กระทรวงการเงินได้ขยายขอบเขตวิสาหกิจห่วยรัฐเข้ายังการพนันฟุตบอลเนื่องจากเล็งเห็นว่าชาวลาวนิยมดูฟุตบอลและเล่นพนันบอลอย่างแพร่หลาย...กิจการได้ประสบความสำเร็จจนขยายหน่วยบริการซื้อห่วยทายผลได้ถึง 30 หน่วยทั่วนครหลวงเวียงจัน

นำเงินตราจากการพนันฟุตบอลเข้าสู่ระบบของรัฐ...ถ้าในอนาคตเราลองยอมรับและใช้ตัวอย่างการแก้ปัญหาแบบ สปป.ลาวบ้างก็น่าจะพิจารณาอยู่ไม่น้อย” (matichon, 2014, P.18)

2. แรงจูงใจของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ต่อการนำเสนอข่าวการพนันฟุตบอล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์แรงจูงใจของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ต่อการนำเสนอข่าวการพนันฟุตบอล ซึ่งปรากฏผลการศึกษา ได้แก่ 1. ความตระหนักในหน้าที่สื่อมวลชน 2. สร้างความภาคภูมิใจให้กับตนเอง และ 3. ความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ความตระหนักในหน้าที่สื่อมวลชน

ผู้สื่อข่าวตระหนักในหน้าที่สื่อมวลชนเพราะการพนันเป็นส่วนปัญหาที่ร้ายแรงของสังคมไทย ดังที่ผู้สื่อข่าวให้สัมภาษณ์ว่า “อยากให้ปัญหาสังคมแบบนี้หมดไป ทำเพราะอยากสะท้อนปัญหาสังคมตอนนี้เพราะว่าส่วนใหญ่คนที่เล่นเป็นเยาวชน ทำให้ไม่ถึงเล่นการพนันระหว่างการศึกษามันเป็นปัญหาสังคมกับกลุ่มเด็กในอนาคตมากกว่า” (First Reporter from sport newspaper, personal communication, December 20, 2015)

“การพนันมันเป็นเรื่องบ่อเกิด มันส่งผลกระทบระบบครอบครัว คนเล่นหมดเนื้อหมดตัว เรายังถือว่าไฟไหม้ยังเหลือที่ดิน การพนันไม่เหลือสักอย่าง” (Third Reporter from hard news newspaper, personal communication, November 15, 2015)

2. สร้างความภาคภูมิใจให้กับตนเอง

ผู้สื่อข่าวเกิดความภาคภูมิใจที่มีส่วนในการแก้ไขปัญหาสังคม ดังที่ผู้สื่อข่าวให้สัมภาษณ์ว่า “ภาคภูมิใจเพราะหลังจากนั้นมา...ตัวเลขประเมินหลังจากนั้นมาก็ลดลงสถาบันการศึกษา เข้าหน้าที่ตำรวจก็มาชมเชยว่าได้รับความร่วมมือจากสื่อมวลชนเสนอข่าวในเชิงชี้แนะป้องกันไม่ให้บุตรหลานถลำเล่น” (Second Reporter from soft news newspaper, personal communication, November 10, 2015)

3. ความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

ผู้สื่อข่าวนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับการพนันฟุตบอลเนื่องจากต้องรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

คนที่ผู้สื่อข่าวให้สัมภาษณ์ว่า “ตามหน้าที่ที่ต้องทำอยู่แล้วเพราะเป็นช่วงที่มีการแข่งขัน มันก็จะมีการพนันเกิดขึ้นอยู่แล้วไม่ว่าจะเป็นบอลโลกหรือบอลพรีเมียร์ลีก... ช่วงบอลโลกมันก็จะฟีเวอร์หน่อย” (First Reporter from sport newspaper, personal communication, December 20, 2015)

“ทำไปด้วยหน้าที่งานด้วยภาระหน้าที่ หน้าที่งาน...แค่ตามหน้าที่งานตามความรับผิดชอบ” (Second Reporter from hard news newspaper, personal communication, November 15, 2015)

3. ปัจจัยที่กำหนดบทบาทของหนังสือพิมพ์ต่อการนำเสนอข่าวการพนันฟุตบอล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดบทบาทการนำเสนอข่าวการพนันฟุตบอลของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ได้ ดังนี้ 1. ปัจจัยแวดล้อม 2. อิทธิพลจากเจ้าของโต๊ะบอล 3. ความยากในการหาข้อมูล 4. นโยบายของการทำงาน และ 5. อิทธิพลจากโฆษณา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ปัจจัยแวดล้อม

ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์เน้นข่าวหนักให้เหตุผลว่าข่าวที่เกี่ยวข้องกับการพนันฟุตบอลโลก 2014 ที่ได้ตีพิมพ์ในขณะนั้นเนื่องจากคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีนโยบายไม่ให้มีการเล่นการพนันที่ผิดกฎหมายและประชาชนกำลังให้ความสนใจต่อการทำงานของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ดังที่ผู้สื่อข่าวให้สัมภาษณ์ว่า “ตอนนั้นมันมีกระแสเกี่ยวกับช่วง คสช. เขามาปราบปรามเรื่องอบายมุข คือ มีนโยบายมาเลยว่าต้องปราบปราม” (Second Reporter from hard news newspaper, personal communication, November 15, 2015)

กระแสการแข่งขันฟุตบอลโลก 2014 มีส่วนทำให้ข่าวที่เกี่ยวข้องกับการพนันฟุตบอลถูกนำเสนอผ่านหน้าหนังสือพิมพ์มากขึ้น ดังที่ผู้สื่อข่าวให้สัมภาษณ์ว่า “ส่วนใหญ่จะเป็นการจับสถานที่ลอบเล่น...ผู้ที่เป็นเจ้าของรับแทงบอลส่วนใหญ่จะลงหมด...มันเป็นข่าวที่อยู่ในกระแสมากกว่า...แต่ถ้าไม่ใช่ช่วงที่มีกระแสฟุตบอลข่าวไม่ลงแน่นอนถึงแม้จะ Creative อย่างไรก็ตาม” (Second Reporter from hard news newspaper, personal communication, November 15, 2015)

2. อิทธิพลจากเจ้าของโต๊ะบอล

ผู้สื่อข่าวนำเสนอข่าวเฉพาะประเด็นการจับกุมการพนันฟุตบอลที่เจ้าหน้าที่

ตำรวจจับกุมเนื่องจากเกรงกลัวอิทธิพลของเจ้าของโตะบอล ดังที่ผู้สื่อข่าวให้สัมภาษณ์ว่า “เวลาที่ทำข่าวยังมีใบสั่งขอมายืนนะว่าอย่าไปยุ่งกับบ่อนการพนันเพราะมันเป็นรายได้ของเขา บางครั้งมีการเกริ่นๆ ขอมาย เราก็ดูแต่บอกว่าถ้าไม่มีการจับกุมเราก็ไม่เล่นข่าว แต่จะให้เราไปว่าอันนี้เป็นบ่อนเราลงไม่ได้ บ่อนการพนันเราต้องเห็นกับตาว่ามีจริง ถ้ามีการจับกุมเราไปแน่นอน” (Third Reporter from soft news newspaper, personal communication, November 15, 2015)

“เราก็ต้อง Save ตัวเอง เรารู้ข้อมูลอย่างนี้เราก็ไปตามตำรวจว่าข้อมูลอย่างนี้ ผมได้รับแจ้งจากผู้ปกครองหลายสาขาอาชีพ...เราเขียนเชิงไม่หมิ่นเหม่ทางความปลอดภัยของเรา” (Second Reporter from soft news newspaper, personal communication, November 15, 2015)

3. ความยากในการหาข้อมูล

การแสวงหาข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการพนันฟุตบอลเป็นไปได้ยากขึ้นกว่าเดิม ดังที่ผู้สื่อข่าวให้สัมภาษณ์ว่า “ตอนหลังการพนันฟุตบอล...มีระบบการเล่นที่ซับซ้อน บางครั้งทางตำรวจก็เข้าไม่ถึงด้วยเทคโนโลยีของบ่อนการพนันฟุตบอล...จับบ่อนการพนันใหญ่ๆ มันไม่มีแล้วมีน้อยมาก...สมาร์ทโฟนเครื่องเดียวก็เล่นได้แล้ว” (Third Reporter from soft news newspaper, personal communication, November 15, 2015)

“เขาแทงอยู่ที่บ้าน เขาออนไลน์อยู่ที่บ้าน เขาได้-เสีย อยู่ที่บ้านไม่ได้ไปสร้างความเดือดร้อนให้ใคร ไม่ได้สร้างปัญหาให้กับใคร” (First Reporter from soft news newspaper, personal communication, November 15, 2015)

4. นโยบายของการทำงาน

นโยบายขององค์กรสื่อหนังสือพิมพ์มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับการพนันฟุตบอล ดังที่ผู้สื่อข่าวให้สัมภาษณ์ว่า “การทำข่าวเราแบ่งเป็น 2 กรณี คือ ข่าว Investigative ข่าวสืบสวน...และอีกข่าวก็คือข่าว Routine คือ ข่าวตามน้ำ แต่นโยบายของข่าวที่เขานั้นไปทาง Routine มากกว่า Invest ...คือ มันเป็นนโยบายแต่ละสิ่งพิมพ์...หากมีอะไรเกิดขึ้นในพื้นที่นักข่าวในพื้นที่ต้องรายงานข่าวไปยังสำนักพิมพ์” (First Reporter from soft news newspaper, personal communication, November 15, 2015)

“เป็นเพราะนโยบายของบริษัทรับ อันนี้มันคนละส่วน คนละหน้าที่ มันคนละแนวทาง...อันนี้ คือ กีฬา 100% การเมืองไม่มี บันเทิงไม่มี...กีฬาทั้งหมดเลยครับ ...ฟุตบอลมีความสนใจเยอะหน่อย บอลต่างประเทศก็จะมีสัดส่วนตามที่เขากำหนด...โดยมากเน้นฟุตบอล” (First Reporter from sport newspaper, personal communication, December 20, 2015)

5. อิทธิพลจากโฆษณา

ผู้สื่อข่าวแสดงความคิดเห็นถึงความสัมพันธ์ของกลุ่มทุนต่อการเลือกนำเสนอข่าวสารและรูปแบบการนำเสนอว่า “ความเห็นส่วนตัวมองว่ามันก็ย่อมมีผลอยู่แล้วในแง่ของการที่ข่าวจะได้ลงหรือไม่ได้ลง เพราะปัจจุบันการซื้อโฆษณามันก็มีหลากหลาย และกลุ่มทุนพวกนี้เขาก็รู้อยู่แล้วว่าถ้าสมมุติว่าเขาซื้อโฆษณามันก็ย่อมมีความเกรงอกเกรงใจหรือเกือหนุนมันก็จะมีส่วนต่อการขายโฆษณา” (Third Reporter from hard news newspaper, personal communication, December 20, 2015)

อีกทั้ง ผู้สื่อข่าวอธิบายให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของโฆษณากับการนำเสนอข่าวสารว่า “แน่นอนสปอนเซอร์ต่างๆ มันก็มีส่วนด้วย มันก็ต้องถอดออกไป มันสัมพันธ์กัน ถ้าไม่มีการนำเสนอกีฬาไม่ว่าจะเป็นฟุตบอล เทนนิส ตรีกรี้อ...ถ้าไม่มีการนำเสนอข่าวผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่สนับสนุนกีฬาประเภทนั้น...เขาก็คงจะไม่มาลงโฆษณาถ้าไม่มีการรายงานผลฟุตบอล สื่อนี้ไม่ค่อยรายงานผลเขาก็อาจจะไม่มาโฆษณาถ้ามีการนำเสนอกีฬาใดก็ตามแน่นอนว่ามันก็จะมีคนอ่านกีฬานั้นๆ ผู้ผลิตอุปกรณ์กีฬาหรือที่เกี่ยวข้องก็อยากที่จะลงโฆษณาฉบับนั้นเพราะว่ามีกลุ่มคนที่เขาต้องการเห็น” (Second Reporter from sport newspaper, personal communication, December 20, 2015)

อภิปรายผล

การแสดงบทบาทของหนังสือพิมพ์ต่อเรื่องการพนันฟุตบอลและการนำเสนอข่าวเรื่องการพนันฟุตบอล

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์มติชนได้แสดงบทบาทการให้ข่าวสารมากที่สุด รองลงมา คือ บทบาทการให้ความรู้ และบทบาทการให้ข้อเสนอแนะ ตามลำดับ ในขณะที่หนังสือพิมพ์สยามกีฬาไม่มีการนำเสนอข่าวเรื่องการพนันฟุตบอล ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับที่แนวคิดบทบาทหน้าที่ของสื่อหนังสือพิมพ์ ที่กล่าวว่า หนังสือพิมพ์มีหน้าที่หลักอยู่ 4 ประการ คือ 1. ให้ข่าวสาร 2. ให้ข้อเสนอแนะ 3. ให้ความบันเทิง 4. เป็นสื่อในการโฆษณา (Boonsiriphan, 2013) และสรลักษ์ณ ตันเสียงสม ที่กล่าวถึงหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ตามความคาดหวังของสังคม ได้แก่ 1. หน้าที่ในการให้ข่าวสาร 2. ช่วยกระตุ้นให้ประชาชนตื่นตัว 3. ช่วยตีความหมายของข่าว 4. ช่วยให้การศึกษแก่ผู้อ่าน 5. ช่วยนำผู้อ่าน 6. จัดเวทีของการแสดงความคิดเห็น 7. ให้สิ่งบันเทิงใจ และ 8. ให้ความบันเทิง (Tonseangsom, 1999)

จุดที่น่าสนใจของผลการศึกษาการแสดงบทบาทของหนังสือพิมพ์ต่อเรื่องการพนันฟุตบอล พบว่า หนังสือพิมพ์มีการแสดงบทบาทในการให้ข่าวสารในระดับมากที่สุด

ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของวนิดาซึ่งทำการศึกษาเรื่องบทบาทของหนังสือพิมพ์ในการส่งเสริมการศึกษาตามแนวนโยบายปฏิรูปการศึกษาและความคาดหวังของสังคม พบว่าหนังสือพิมพ์แสดงบทบาทในการส่งเสริมการศึกษาตามแนวนโยบายปฏิรูปการศึกษาโดยการเป็นผู้แจ้งข่าวสารมากที่สุด (Suwanchaisak, 2002) ทางด้านการแสดงบทบาทของหนังสือพิมพ์ต่อเรื่องการพนันฟุตบอล พบว่า หนังสือพิมพ์มีการแสดงบทบาทในการให้การศึกษาและการให้ข้อเสนอแนะในระดับน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของสุสดีซึ่งทำการศึกษาบทบาทของหนังสือพิมพ์ในการนำเสนอเรื่องกาสิโนเถื่อนรายจากโรงงานอุตสาหกรรม พบว่า หนังสือพิมพ์แสดงบทบาทในการให้ความรู้เรื่องกาสิโนเถื่อนรายจากโรงงานอุตสาหกรรมไม่เพียงพอส่วนใหญ่เป็นการรายงานเหตุการณ์ตามกระแสมากกว่าการอุทิศเนื้อที่เพื่อให้ความรู้ (Aroonmas, 1998) และทัศนคติทางการศึกษามหาวิทยาลัยของหนังสือพิมพ์ในการนำเสนอเรื่องการประชานิยม: ศึกษากรณีการประชานิยมโครงการโรงไฟฟ้าบ่อนอก พบว่า หนังสือพิมพ์ทำหน้าที่เพียงหยิบยกประเด็นปัญหาความขัดแย้งขึ้นมาแต่ด้านการเปิดเผยความคิดเห็นและแสดงจุดยืนของตัวเองเพื่อสนับสนุนด้านใดด้านหนึ่งอย่างชัดเจนหนังสือพิมพ์ยังมีบทบาทน้อยมาก (Cherdchai, 2000)

จากการที่หนังสือพิมพ์ได้แสดงบทบาทการให้ข่าวสารเรื่องการพนันฟุตบอลมากที่สุด ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าผู้อ่านเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดเนื่องจากผู้อ่านต้องการติดตามข่าวสารที่เกิดขึ้นในสังคมทำให้สื่อหนังสือพิมพ์ต้องมุ่งนำเสนอข่าวสารเรื่องการพนันฟุตบอลเป็นหลัก อีกทั้ง หนังสือพิมพ์มีหน้าที่หลักในการรายงานข่าวสารเหตุการณ์ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในสังคมมากกว่าการมุ่งให้ความรู้และการให้ข้อเสนอแนะ

หากมองว่าบทบาทของหนังสือพิมพ์ที่ทำการศึกษามีบทบาทในการทำให้ผู้รับสารตัดสินใจเลิกเล่นการพนันฟุตบอลมากกว่าบทบาทในการให้ข่าวสารตามที่ผู้วิจัยค้นพบ ซึ่งผลการศึกษาลดลงกับการวิจัยเรื่องกระบวนการตัดสินใจและอิทธิพลของสื่อบุคคลและสื่อมวลชนที่มีต่อการตัดสินใจเลิกเล่นการพนันฟุตบอลของกลุ่มผู้เล่นการพนันฟุตบอลที่พบว่า หนังสือพิมพ์ไม่ส่งผลต่อการเลิกเล่นการพนันฟุตบอลแต่ส่งผลต่อการพนันฟุตบอลมากกว่า (Kaewthep & Eiamrerai, 2011)

หากนำผลการศึกษาข้างต้นมาเปรียบเทียบกับบทบาทการนำเสนอเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ พบว่า หนังสือพิมพ์ออนไลน์มีบทบาทในการระดมสรรพกำลังเพิ่มเติมขึ้นซึ่งแตกต่างจากบทบาทของหนังสือพิมพ์บนโลกออฟไลน์ โดยผู้วิจัยคิดว่าหนังสือพิมพ์บนโลกออฟไลน์มีการครอบครองโดยชนนายทุนทำให้ขาดอิสระในการเลือกนำเสนอประเด็นข่าวที่น่าสนใจ (Olandharut, 2009)

แรงจูงใจของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ต่อการนำเสนอข่าวการพนันฟุตบอล

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกเฉพาะผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์เน้นข่าวเบาะและเน้นข่าวหนัก (ซึ่งผู้วิจัยไม่ทำการวิเคราะห์ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์เน้นเนื้อหาเฉพาะกีฬาเนื่องจากหนังสือพิมพ์ดังกล่าวไม่มีการนำเสนอข่าวการพนันฟุตบอล) พบว่า ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์เน้นข่าวเบาะและเน้นข่าวหนักมีแรงจูงใจในการนำเสนอข่าวการพนันฟุตบอล ได้แก่ 1.ความตระหนักในหน้าที่สื่อมวลชน 2.สร้างความภาคภูมิใจให้กับตนเอง 3.ความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับ Frederick Hertzberg และคณะ ที่กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะการทำงาน ได้แก่ ปัจจัยจูงใจ คือ ตัวงาน การจดจำได้ ความก้าวหน้า และความรับผิดชอบ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าความรับผิดชอบดังกล่าวสอดคล้องกับความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ผู้สื่อข่าวได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เกี่ยวข้องกับความรู้สึกในเชิงบวกของบุคคลที่มีต่องาน และรูปแบบของงานที่ต้องปฏิบัติในแต่ละวัน เช่น ความต้องการในการทำงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ ความตระหนักหน้าที่ และความรับผิดชอบ โดยบุคลากรจะมุ่งเน้นให้ความสนใจต่อความสำเร็จในระยะยาวมิใช่แค่ความสนใจแค่ระยะสั้น ในขณะที่ปัจจัยข้างต้นเป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับนโยบายขององค์กรและการบริหารงาน เทคนิคในการบริหารงาน เงินเดือน ผลตอบแทน สภาพแวดล้อมในการทำงาน และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ปัจจัยเหล่านี้เกี่ยวข้องกับความรู้สึกในเชิงลบของบุคคลที่มีต่องาน และต่อสภาพแวดล้อมในการทำงาน เพราะปัจจัยข้างต้น คือ รางวัลภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการทำงานของบุคลากร (Sereerat, 1998)

ปัจจัยที่กำหนดบทบาทของหนังสือพิมพ์ต่อการนำเสนอข่าวการพนันฟุตบอล

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์เน้นข่าวเบาะ เน้นข่าวหนัก และเน้นเนื้อหาเฉพาะกีฬา ผลการศึกษพบว่า ปัจจัยที่กำหนดบทบาทของหนังสือพิมพ์ต่อการนำเสนอข่าวการพนันฟุตบอล มีดังนี้ 1.ปัจจัยแวดล้อม 2.อิทธิพลจากเจ้าของโต๊ะบอล 3.ความยากในการหาข้อมูล 4.นโยบายของการทำงาน และ 5. อิทธิพลจากโฆษณา ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับวินทร์ นำเจริญ ที่กล่าวว่า ปัญหาในการสื่อข่าวจำแนกออกเป็น 3 ปัจจัย ได้แก่ 1.ปัญหาจากปัจจัยภายนอกองค์กร ได้แก่ อิทธิพลจากนักการเมือง/ผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น อิทธิพลจากโฆษณา ปัญหาเกี่ยวกับกฎหมาย ปัญหาจากระบบราชการ และการทำงานของรัฐบาล ปัญหาจากการแข่งขันกันทำงานของสื่อมวลชน 2.ปัจจัยจากภายในองค์กร ได้แก่ อิทธิพลจากนายทุนหรือกลุ่มทุน ปัญหาเกี่ยวกับนโยบายการทำงานของสื่อมวลชนประเภทต่างๆ ความหลากหลายของผู้สื่อข่าวที่มาจากหลายสาขาวิชา ปัญหา

ในการกำหนดงบประมาณในการหาข่าว 3.ปัจจัยจากตัวของผู้สื่อข่าว ได้แก่ ความกดดันจากสิ่งรอบข้างเวลาในการทำงาน แหล่งข่าวไม่น่าเชื่อถือ การขาดคุณธรรมและจริยธรรมในการหาข่าว ขาดความรู้/ขาดประสบการณ์ การนำเสนอข้อมูลบางอย่างให้สอดคล้องกับความคิดหรือข้อสรุปของตนเอง (Namcharoeun, 2006) และสอดคล้องกับผลการศึกษาเรื่องประมวลองค์ความรู้ด้านองค์ประกอบการสื่อสารจากวิทยานิพนธ์ ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2534-2550 ที่กล่าวว่าปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ ได้แก่ 1.นโยบายของหนังสือพิมพ์ 2.เนื้อหาของหนังสือพิมพ์ 3.ปัจจัยทางด้านเวลา 4.ทัศนคติของบรรณาธิการหรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้อง 5.ปัจจัยทางด้านธุรกิจและเศรษฐกิจของหนังสือพิมพ์ 6.ปัจจัยแวดล้อม 7.ผู้อ่าน ซึ่งจุดที่น่าสนใจของการศึกษาปัจจัยที่กำหนดบทบาทของหนังสือพิมพ์ต่อการนำเสนอข่าวการพนันฟุตบอล ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยแวดล้อม และนโยบายของการทำงานเป็นปัจจัยสำคัญหนึ่ง ซึ่งมีความสัมพันธ์กับแนวคิดเศรษฐศาสตร์การเมืองและแนวคิดผู้เฝ้าประตูข่าวสาร กล่าวคือ ข่าวที่จะผ่านกองบรรณาธิการได้จะต้องเป็นข่าวที่สอดคล้องกับนโยบายของหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นๆ (Thitiamornphun, 2010)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับสื่อหนังสือพิมพ์และผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์

1. หนังสือพิมพ์ควรนำเสนอข่าวการพนันฟุตบอลให้มากขึ้น ถึงแม้ว่าการพนันฟุตบอลจะมีองค์ประกอบข่าวไม่มากเพียงพอ
2. หนังสือพิมพ์ควรมีแสดงบทบาทในการให้การศึกษาและการให้ข้อเสนอแนะต่อเรื่องการพนันฟุตบอลโลกให้มากยิ่งขึ้นเพื่อให้ผู้อ่านมีความรู้ความเข้าใจต่อปัญหาที่เกิดจากการพนันฟุตบอลมากขึ้น

ข้อเสนอแนะการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาเฉพาะสื่อหนังสือพิมพ์ ดังนั้น จึงควรศึกษาสื่อโทรทัศน์ ซึ่งเป็นสื่อมวลชนอีกประเภทที่นำเสนอข่าวการพนันฟุตบอลเพื่อให้ทราบถึงการนำเสนอเนื้อหาจากสื่อมวลชนได้ชัดเจนมากขึ้น
2. การวิจัยครั้งต่อไป ควรทำการศึกษาผู้รับสารด้วยการวิจัยเชิงปริมาณควบคู่กับการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ทราบถึงความคาดหวังของผู้อ่านหนังสือพิมพ์ต่อข่าวการพนันฟุตบอลโลกที่ผู้อ่านต้องการทราบ

References

- Jarujinda, A. (2004). Role of newspapers in the presentation of health promotion content. Master of Arts Program in Mass Communication, Faculty of Journalism and Mass Communication, Thammasat University. (in Thai)
- Mahithiruk, A. (2009). Role of newspapers in presenting news on corruption in government agencies. Master of Arts Program in Mass Communication Administration, Faculty of Journalism and Mass Communication, Thammasat University. (in Thai)
- Khaosithiwong, B. (2003). Role of Thai daily newspapers in presenting environmental issues. *Journal of Management Science*. 43(4),35. (in Thai)
- PromSri, C. (2015). *Contemporary Leadership*. BKK : Panyachon distributor.
- Chaichomphu, K. (2010). Role of Local Newspapers in the Upper Northern Region in Promoting Good Governance With in the Local. Master of Arts Program in Communication Study, Faculty of Mass Communication, Chiangmai University. (in Thai)
- Kaewthep, K. & Eiamrerai, T. (2011). *Communication Religion Sports*. BKK : Parbpim limited Partnership
- Sartprasit, K. (2004). Role of daily newspapers in examining the government performance. Master of Arts Program in Public and Private Communication, Faculty of Journalism and Mass Communication, Thammasat University. (in Thai)
- Wongnan, K. (2006). The role of local newspapers on health promotion in 4 provinces in the Upper Northern Region. Master of Arts Program in Mass Communication, Faculty of Journalism and Mass Communication, Thammasat University. (in Thai)
- Boonsiriphan, M. (2014). *Journalism Philosophy and concepts*. BKK : Thammasart Printing
- Khatiyasontorn, M. (2013). Content analysis of situations in Southern Provinces of Thailand as reported on the front page of Thai popular newspapers. Master of Arts Program in Communication Study, Faculty of Mass Communication, Chiangmai University. (in Thai)
- Benjanun, N. (2008). *Human Behavior in Organization*. BKK : Se-education.

- Namcharoeun, N. (2006). General information about news. BKK : Chulalongkorn University Press.
- Prompteang, N. (1998). The political economy of F.M. radio broadcasting. Master of Arts in Mass Communication, Faculty of Communication Arts, Chulalongkorn University. (in Thai)
- Olandharut, O. (2009). Content analysis in global warming issue in Online Newspapers. Master of Arts Program in Development Communication, Faculty of Communication Arts, Chulalongkorn University. (in Thai)
- Aroonmas, P. (1998). Role of newspapers in the presentation of hazardous waste from industrial plants. Case study Matichon Bangkok Business Times, January 1, 1996 - June 30, 1996. Master of Arts Program in Mass Communication, Faculty of Journalism and Mass Communication, Thammasat University. (in Thai)
- Pangputhipong, R. (1991). Role of newspapers in coordination of benefits between basic structural development and environmental conservation. Case study : dam construction by The Electricity Generating Authority of Thailand. Master of Arts Program in Mass Communication, Faculty of Journalism and Mass Communication, Thammasat University. (in Thai)
- Sereerat, S., Hirunki, S., Limthai, S., Jansom, N., Sriwarom, L. & Phunmanee, A. (1998). Human Behavior in Organization. BKK : Panyachon distributor.
- Thitiarnornphun, S. (2010). A review of communication elements learned from the theses of the Department of Journalism, Chulalongkorn University during 1991-2007. Master of Arts Program in Development Communication, Faculty of Communication Arts, Chulalongkorn University. (in Thai)
- Tonseangsom, S. (1999). Presentation of Thai tourism content of daily newspapers to readers needs. Master of Arts in Journalism, Faculty of Communication Arts, Chulalongkorn University. (in Thai)
- Cherdchai, T. (2000). Role of daily newspapers in presentation of the public hearing : case study Public hearing of the power plant project Bornork, Prachuap Khiri Khan. Master of Arts Program in Mass Communication, Faculty of Journalism and Mass Communication, Thammasat University. (in Thai)

- Pojhanapitak, T. & Srihiiran, W. (1999). Professional ethics in media coverage of creative sports reporting that is not directed towards gambling. Research project : social propulsion and public policy aim to reduce gambling problems. Thai Health Promotion Foundation. (in Thai)
- Siriyuvasak, U. (2007). Mass Communication : Media,Culture. BKK : chulalongkorn university Press.
- Promphut, W. (1999). Role of the newspaper in political change: A case study of RTAF 4-01 (during the government of Chuan-1 during 1994-1995). Master of Arts Program in Mass Communication, Faculty of Journalism and Mass Communication, Thammasat University. (in Thai)
- Suwanchaisak, W. (2007). Role of newspapers in promoting education along the educational reform policy and expectation of society. Master of Arts in Journalism, Faculty of Communication Arts, Chulalongkorn University. (in Thai)